

Miljøtilladelse

Etablering af kvægproduktion
Hostrupvej 40, 6710 Esbjerg V
28. april 2017

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon 7616 1616

E-mail miljo@esbjergkommune.dk

Web www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 17/2037

Sagsansvarlig: Laurids Knudsen

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

TILLADELSE TIL UDVIDELSE OG DRIFT AF HUSDYRBRUG	4
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER.....	4
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR	4
Vilkår for husdyrbrugets anlæg.....	5
ØVRIGE FORHOLD	7
OFFENTLIGGØRELSE	7
KLAGEVEJLEDNING	7
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	9
INDLEDNING.....	9
BESKRIVELSE AF ANSØGNINGEN.....	9
Dyreholdets størrelse	9
Driftsbygninger.....	10
Husdyrbrugets placering	11
Gødningsproduktion	13
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNOLOGI (BAT)	14
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, AFFALD MV.....	15
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE - NATURMÆSSIGE FORHOLD.....	15
Ammoniak - naturbeskyttelsesområder.....	16
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	20
HØRING	21
SAMLET VURDERING	21
BILAG 1.....	23

Tilladelse til udvidelse og drift af husdyrbrug

Esbjerg Kommune har afgjort, at kvægbruget på Hostrupvej 40, 6710 Esbjerg V kan etableres som ansøgt.

Tilladelsen omfatter

- En etablering af kvæghold på 15 ammekøer (>600 kg), 5 årsopdræt (0-6 mdr.), 12 årsopdræt (6-24 mdr.) og 10 producerede tyre (40-440 kg). Dette dyrehold svarer til 21,2 dyreenheder.

Tilladelsen meddeles efter § 10 i Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug m.fl.¹, idet Esbjerg Kommune vurderer at:

- husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik og
- husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne og
- udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse.

Samtidig meddeles dispensation til placering af dyreholdet i stalden, som ligger umiddelbart op ad beboelsen på Hostrupvej 40. Dispensation meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Tilladelsen gives til husdyrbruget beliggende Hostrupvej 40, 6710 Esbjerg V, matrikel nr. 4h Hostrup By, Hostrup. Ejendomsnummeret er 5610071004. Bedriftens CVR nr. er 18242176 og CHR nr. er 42661. Husdyrbruget ejes af Dorte D. Hansen og drives af Søren M. Hansen og Dorte D. Hansen, Kokspang Hedevej 17, 6710 Esbjerg V.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen.

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

---

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 442 af 13. maj 2016 og lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug m.fl., nr. 204 af 28. februar 2017.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

1. Husdyrbrugets tilladte maksimale produktion er følgende:

	Antal årsdyr	Antal producerede dyr	DE	Antal mdr. med afgræsning årlig
Ammekøer >600 kg Dybstrøelse hele arealet	15		10,7	9
Opdræt, tung race, 0-6 mdr. Dybstrøelse hele arealet	5		1,4	9
Opdræt, tung race, 6-24 mdr. Dybstrøelse hele arealet	12		5,4	9
Tyrekalve, tung race, 40-230 kg Dybstrøelse hele arealet		10	1,3	9
Ungtyre, tung race, 230-440 kg Dybstrøelse hele arealet		10	2,4	9
I alt			21,2	

2. Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 1. august ikke overstige 21,2 dyreenheder.
3. Antallet af dyr indenfor hver dyrekategori må maksimalt variere med 10 %.

Husdyrbrugets indretning og drift

4. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
5. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.
6. Drikkevandsboringen jf. kort 1 (DGU nr. 555.0704) skal være sløjfet af brøndborer med A- eller B-bevis senest den 1. nov. 2017. Der skal indsendes dokumentation herfor til kommunen senest den 15. nov. 2017.

Lugt

7. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Støj

8. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen målt i dB (A) må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige følgende værdier:

	Tidsrum	max. lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

9. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen."

Skadedyr

10. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Råvarer og hjælpestoffer

11. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
12. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
13. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

14. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.
15. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Krav til udnyttelse af tilladelse/ophør

16. Vilklårene i miljøgodkendelsen skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor udnyttelse af tilladelsen påbegyndes.

17. Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse. Det betyder, at etableringen skal være påbegyndt inden 2 år fra godkendelsen er meddelt.
18. Hvis en del af tilladelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljø m.v. af husdyrbrug med efterfølgende ændringer. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune.

Kommunens tilladelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal du indsende en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringningsarealer. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny tilladelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne tilladelse.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne tilladelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 4. maj 2017 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrlovens § 76 stk. 1. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret, jf. husdyrlovens §§ 84, 85, 86 og 87.

En klage skal indgives via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og på www.virk.dk, hvor man logger sig på, f.eks. med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen. Klagefristen udløber den 1. juni 2017 kl. 23:59.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrlovens § 90.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man

ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Udnyttelse af godkendelsen

En klage over miljøgodkendelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Husdyrbruget på Hostrupvej 40, 6710 Esbjerg V har søgt om at etablere dyrehold. Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt danner baggrund for miljøgodkendelsen, og indeholder en vurdering af de miljøpåvirkninger som udvidelse og drift af husdyrbruget giver anledning til.

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i husdyrloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning.²

Beskrivelse af ansøgningen

Søren Hansen har den 16. januar 2017 fremsendt ansøgning om § 10 tilladelse til etablering af husdyrproduktion på Hostrupvej 40.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der er således løbende indsendt yderligere oplysninger via mailkorrespondance med ansøgers konsulent. Miljøvurderingen er foretaget med udgangspunkt i det seneste indsendte materiale den 15. marts 2017.

Ansøgningen omfatter en etablering af en kvægproduktion på 21,2 dyreenheder. Der er eksisterende stalde, hvori dyreholdet etableres.

Dyreholdets størrelse

Det nuværende og fremtidige dyrehold på Hostrupvej 40 fremgår af tabel 1. Det er i ansøgningen oplyst, at nedenstående dyrehold afgræsser minimum 9. måneder årligt.

Dyreart	Nuværende		Fremtidig	
	Antal	DE	Antal	DE
Ammekøer >600 kg Dybstrøelse hele arealet	0	0	15	10,7
Opdræt, tung race, 0-6 mdr. Dybstrøelse hele arealet	0	0	5	1,4
Opdræt, tung race, 6-24 mdr. Dybstrøelse hele arealet	0	0	12	5,4
Tyrekalve, tung race, 40-230 kg Dybstrøelse hele arealet	0	0	10	1,3
Ungtyre, tung race, 40-230 kg Dybstrøelse hele arealet	0	0	10	2,4
I alt		0		21,2

Tabel 1: Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenheder er beregnet efter bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

² Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016) med senere ændringer; bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017)); Bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 1324 af 15.11.2016) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Der foreligger ikke tilladelse til dyrehold på ejendommen. Dyreholdet er jf. CHR registret ophørt pr. 17. oktober 2000.

Der stilles vilkår til husdyrbrugets maksimale produktion, og til i hvilket omfang produktionen kan tillades af variere samt til afgræsning.

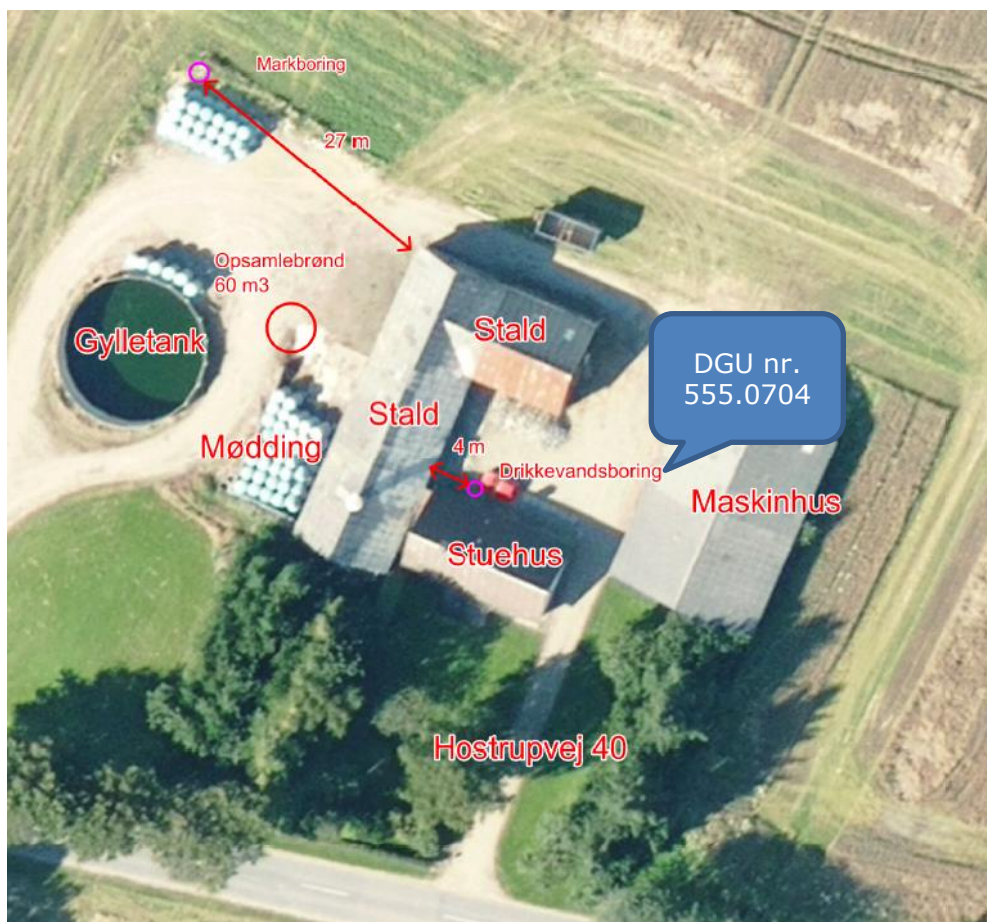
Driftsbygninger

Der sker ingen nybyggeri som følge af etablering af dyreholdet. Dyreholdet etableres i de to eksisterende stalde. Bygningerne er illustreret på kort 1.

På ejendommen vil der efter udvidelsen være følgende bygninger, som angivet i tabel 2.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
1	Stuehus	
2	Stald	2+3: ca. 365 m ²
3	Stald	2+3: ca. 365 m ²
4	Maskinhus	315 m ²
5	Møddingsplads	100 m ²
6	Gyllebeholder	560 m ³

Tabel 2: Bygningsforklaring.

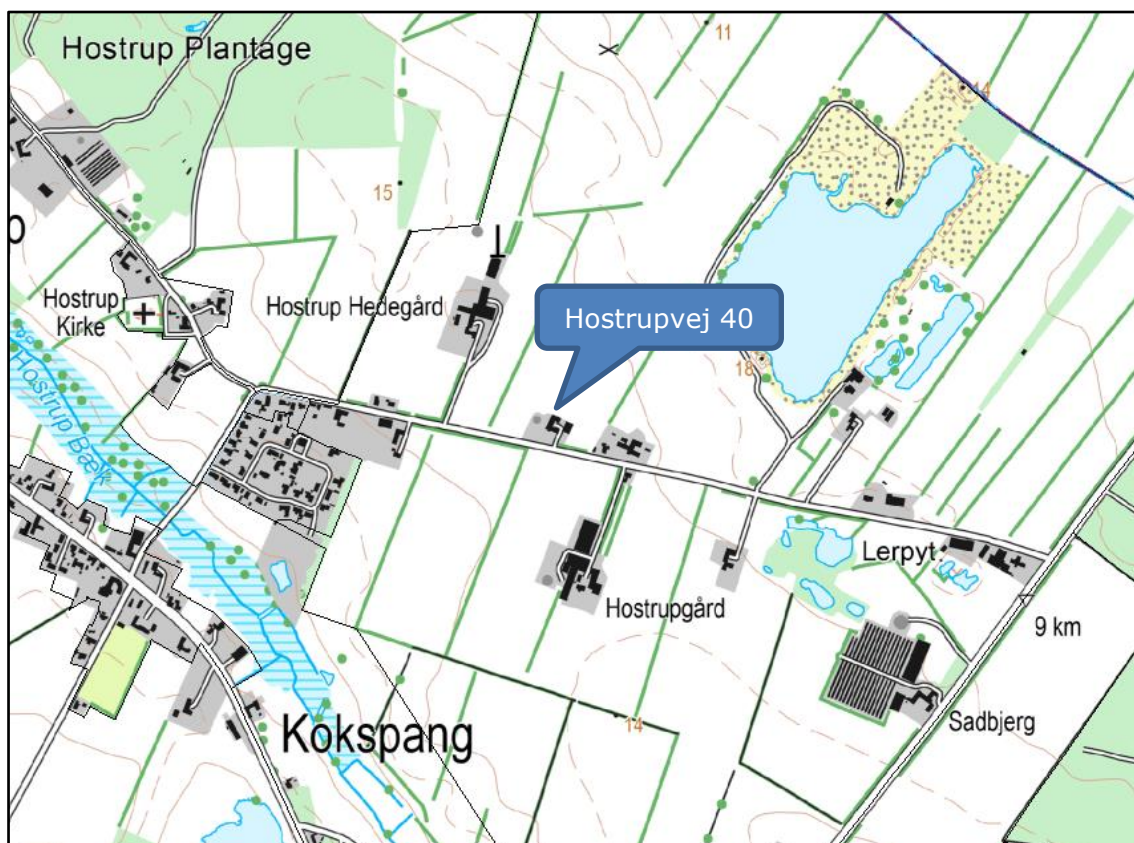
Kort 1: Oversigt over bygninger.

Husdyrbrugets placering

Husdyrbruget ligger i landzone i område "Hegnsgård" nr. 06-040-020 i Esbjerg Kommuneplan 2014-2026.

Anvendelsen fastlægges til landbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, pelsdyravl og lignende. Overflødige landbrugsbygninger kan bruges til andet erhvervsformål af håndværksmæssig karakter uden behov for større udbygning.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 2.

Kort 2. Husdyrbrugets beliggenhed.

Husdyrbruget ligger ca. 375 m fra eksisterende byzoneområde, Hostrup.

Nærmeste nabo, Hostrupvej 42A ligger ca. 95 m øst fra husdyrbruget.

Afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel 3. Afstanden er målt fra eksisterende bygninger, som igen tages i brug som stalde.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	95 m	Hostrupvej 42A	50 m
Lokalplanområde	375 m	Hostrup	50 m
Byzoneområder	375 m	Hostrup	50 m
Sommerhusområde	>50 m	Ingen i nærheden	50 m
Naboskel	40 m	Naboskel syd for Hostrupvej	30 m

Beboelse på samme ejendom	2 m		15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m	Ingen i nærheden	25 m
Almen vandindvindingsanlæg	>50 m	Ingen i nærheden	50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	27 m	Boring til markvanding	25 m
Vandløb	>15 m	Ingen i nærheden	15 m
Dræn	>15 m	Ingen i nærheden	15 m
Sø	>15 m	Ingen i nærheden	15 m
Offentlig vej	30 m	Hostrupvej	15 m
Naturområde omfattet af §7 i husdyrloven	>10 m	Ingen i nærheden	10 m

Tabel 3. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug på nær afstandskravet fra stald til egen beboelse. Kommunen dispenserer fra afstandskravet.

- § 6: Afstande til nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde samt områder i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål.
- § 7: Forbudszone for etablering, udvidelse eller ændring indenfor 10 m fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed, naboskel og egen beboelse.

Den ansvarlige på ejendommen i år 2000 har afmeldt dyreholdet på ejendommen, og der er ikke siden anmeldt nyt dyrehold. Der er derfor indtrådt kontinuitetsbrud, og det daværende tilladte dyrehold er faldet bort.

De eksisterende stalde betragtes derfor som nye stalde ved etablering af det ansøgte dyrehold.

Der ligger en drikkevandsboring med DGU nr. 555.0704 4 m fra stalden, hvor dyreholdet etableres, og boringen anvendes til drikkevandsforsyning i både beboelse og stalde.

Esbjerg Kommunen har normalt ikke praksis for at dispensere til drikkevandsboringer.

I Esbjerg Kommune kan man ikke få tilladelse til en ny boring til drikkevand til beboelse, hvis ejendommen ligger indenfor et naturligt forsyningsområde til vandværk. Din Forsynings vandledning går langs Hostrupvej forbi ejendommen.

Ansøger skal derfor tilsluttes vandværket med drikkevandsforsyningen til ejendommen, og den eksisterende boring skal sløjfes. Hvis ansøger ønsker at have egen boring til dyrevand er det muligt at søge om tilladelse til dette.

Ansøger må ikke selv sløjfe boringen. Det skal gøres af en brøndborer med et A- eller B-bevis.

Der stilles vilkår til at den pågældende boring sløjfes af brøndborer.

De eksisterende bygninger, der tages i brug igen som stalde, ligger ca. 2 m fra egen beboelse, hvor der jf. § 8 er et afstandskrav på 15 m.

Dispensation for afstandskrav til egen beboelse

Dyreholdet etableres i en bygning, der grundet kontinuitetsbrud betragtes som en ny stald. Med den ansøgte placering kan husdyrlovens afstandskrav på 15 m til egen beboelse ikke overholdes. Stalden ligger ca. 2 m fra beboelsen.

Der er tale om en eksisterende bygning, hvori der tidligere har været dyrehold. Der er stillet vilkår til renholdelse af omgivelserne og til bekæmpelse af fluer og skadedyr. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil medføre nogen væsentlig risiko for gener eller forurening for beboelsen. På den baggrund meddeler Esbjerg Kommune jf. § 9 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug dispensation til, at der må etableres dyrehold i den eksisterende bygning, som tidligere har været anvendt til stald, og som ligger ca. 2 m fra beboelsen.

Husdyrbruget ligger endvidere mere end 300 m fra en beboelsesbygning uden landbrugspligt, der ligger i samlet bebyggelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til bolig- og erhvervsformål/offentlige formål. Dermed er husdyrbruget ikke omfattet af husdyrlovens § 20, der skal sikre at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget er placeret mindre end 300 m fra de nævnte områder.

Gødningsproduktion

Gødningsproduktionen er oplyst i ansøgningen, og fremgår af tabel 4.

	Mængder	Opbevaringsanlæg
Flydende husdyrgødning	0 m ³	Gyllebeholder på 560 m ³ . Opsamlingsbeholder på 60 m ³ .
Dybstrøelse	438 m ³	Møddingplads med kapacitet på ca. 200-250 m ³

Tabel 4: Opbevaringskapacitet. Gødningsproduktionen er beregnet ud fra, at dyrene er på stald hele året.

Der produceres udelukkende dybstrøelse som gødningstype. Normalt går dyrene i stalden 2-3 måneder om vinteren, og når dyrene er kommet på græs udmuges der i stalden, og husdyrgødningen spredes normalt direkte i markerne. Den mængde husdyrgødning, som opsamles under opstaldningen svarer kun til ca. 110 m³.

Undtagelsesvis kan der forekomme oplagring af dybstrøelse på møddingspladsen eller i markstak.

Der er også en gyllebeholder på ejendommen. Dyreholdet producere ikke flydende husdyrgødning, men der er aftale om opbevaring af gylle i beholderen i vinterperioden, og der er aftale om opbevaring af Fertigro i beholderen i sommerperioden. Beholderen rengøres mellem de to typer gødning.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens³ krav til opbevaringskapacitet er således opfyldt.

³ Bekendtgørelse nr. 1324 af 15. november 2016. Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.

Evt. oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Bedst tilgængelige teknologi (BAT)

I forbindelse med vurdering af en ansøgning efter husdyrlovens § 10, skal kommunen sikre sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af "bedst tilgængelig teknologi".

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

Bedst tilgængelig teknologi er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens teknologibeskrivelser, Landscentrets BAT byggeblade samt BREF-dokumentet for intensivt svinebrug og fjerkræavl. Endvidere har miljøstyrelsen udarbejdet en række vejledende emissionsgrænseværdier for kvæg, svin og fjerkræ. Fælles for de ovennævnte beskrivelser og vejledninger er, at de omfatter større husdyrbrug (mere end 75 DE).

Esbjerg Kommune vurderer, at principperne i ovennævnte vejledninger også kan anvendes for mindre husdyrbrug, dog under forudsætning af, at miljøgevinsten ved en given miljøteknologi fortsat skal være proportional med omkostning til etablering af miljøteknologien. Esbjerg Kommune vurderer, at omkostningen som udgangspunkt ikke bør overstige 100 kr./kg reduceret kvælstof.

Vurderingen af BAT i forbindelse med etableringen på Hostrupvej 40 foretages i forhold til følgende parametre:

1. Begrænsning af ammoniakfordampning fra stald og lager
2. Management / forbrug af vand og energi

Begrænsning af ammoniakfordampning fra stald og lager

Ved det ansøgte etableres der ikke nye stalde. I de eksisterende stalde er der dybstrøelse, og der sker ingen ændringer.

Det vurderes at anlægget grundet dets konstruktion – traditionel dybstrøelsesstald – ikke på en omkostningseffektiv måde vil kunne ændres til andre mindre forurenende staldsystemer. Endvidere gøres det gældende, at dyreholdet er af en størrelse der ikke kan oppebære væsentlige BAT investeringer eller BAT omkostninger. Slutteligt er dyreholdet udegående store dele af året, hvorfor potentialet for BAT forbedringer mindskes yderligere.

Samlet set vurderes det ansøgte anlæg derfor at leve op til BAT.

I relation til opbevaring af husdyrgødning vurderes det, at det niveau for ammoniakfordampning, der er opnåelige ved anvendelse af BAT, allerede er opnået via krav fastsat i gældende lovgivning. Heraf kan nævnes krav om overdækning af lagre af fast gødning uden daglige udmugning.

På baggrund af ovennævnte vurderer Esbjerg Kommune, at det ikke er nødvendigt at stille skærpede krav til staldindretning eller opbevaring af husdyrgødning.

Management / forbrug af vand og energi

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at den generelle regulering af landbrugs-mæssige aktiviteter i sig selv vil føre til, at der vil ske implementering af BAT i forhold til management, og forbrug af vand og energi.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi. Det vurderes, at der som følge af BAT redegørelsen ikke er nødvendigt at skærpe det gældende beskyttelsesniveau.

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne – Lugt, støj, affald mv.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område, der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen, og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover give anledning til gener fra støj, støv, fluer og skadedyr, lys og affald. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Som udgangspunkt vil en udvidelse af husdyrbrug mindre end 75 dyreenheder ikke vil medføre væsentlige gener for omboende, såfremt husdyrbruget overholder afstandskravene til naboer, byzoneområde m.v.

Husdyrbruget på Hostrupvej 40 overholder de gældende afstandskrav til nabo mv., og udvidelsen vurderes derfor ikke at medføre gener for omgivelserne i form af lugt, støj, lys, affald fluer og skadedyr. For at sikre mulighed for indgreb stiller Esbjerg Kommune dog generelle vilkår til lugt, støj, skadedyrsbekæmpelse og affald.

Der er tale om et relativt lille dyrehold (21 DE), og dyrene opholder sig kun på ejendommen maksimalt 3. mdr. årligt. Der vil ske transporter til og fra ejendommen i forbindelse med den daglige pasning af dyrene, ved bjærgning af foder og halm samt ved flytning af dyr.

Ejendommen ligger ikke nabonært, og det vurderes, at til- og frakørsel fra ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne - Naturmæssige forhold

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017) er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, fosfor og nitrat i forhold til overfladevand, såvel som i forhold til grundvand, samt for lugt (vurderet ovenfor). Disse beskyttelsesniveauer skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige virkninger på miljøet ved tilladelser og godkendelser efter § 10, 11 og 12 i lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug.

Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at der på den baggrund i særlige tilfælde kan stilles vilkår, der rækker udover det i bekendtgørelsen fastsatte beskyttelsesniveau. Det vil være tilfældet, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt af det fastlagte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁴, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniak - naturbeskyttelsesområder

Der er ingen generelle standardkrav om reduktion af ammoniak i husdysager under 75 DE (miljøtilladelser).

Samlet stiger ammoniakfordampningen fra 0 kg N/år til 49 kg N/år.

For husdyrbrug over 15 DE gælder, at disse ikke må etableres, udvides eller ændres, såfremt de ligger mindre end 10 meter fra de i § 7 nævnte naturlokaliteter.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbårent kvælstof (ammoniakfordampning). Ingen af disse anlæg på Hostrupvej 40 er placeret nærmere end 10 m fra de særlige naturområder, der er omfattet af lovens § 7.

Naturvurdering for Hostrupvej 40

På ejendommen Hostrupvej 40 sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlæg vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at tilladelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes tilladelsen ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med naturvurderingen.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.000 meter fra anlæg

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om søer, moser og enge. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk end 1.000 m vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil

---

⁴ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne. Kun undtagelsesvist og ved meget store husdyrbrug vil det være nødvendigt at stille vilkår for beskyttelse af naturlokaliteter beliggende længere væk end 1.000 m fra anlægget, hvilket ikke vurderes at være nødvendigt i nærværende sag.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 15,9 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring Hostrupvej 40 er baggrundsbelastningen på gennemsnitlig 14,9 kg N/ha/år.

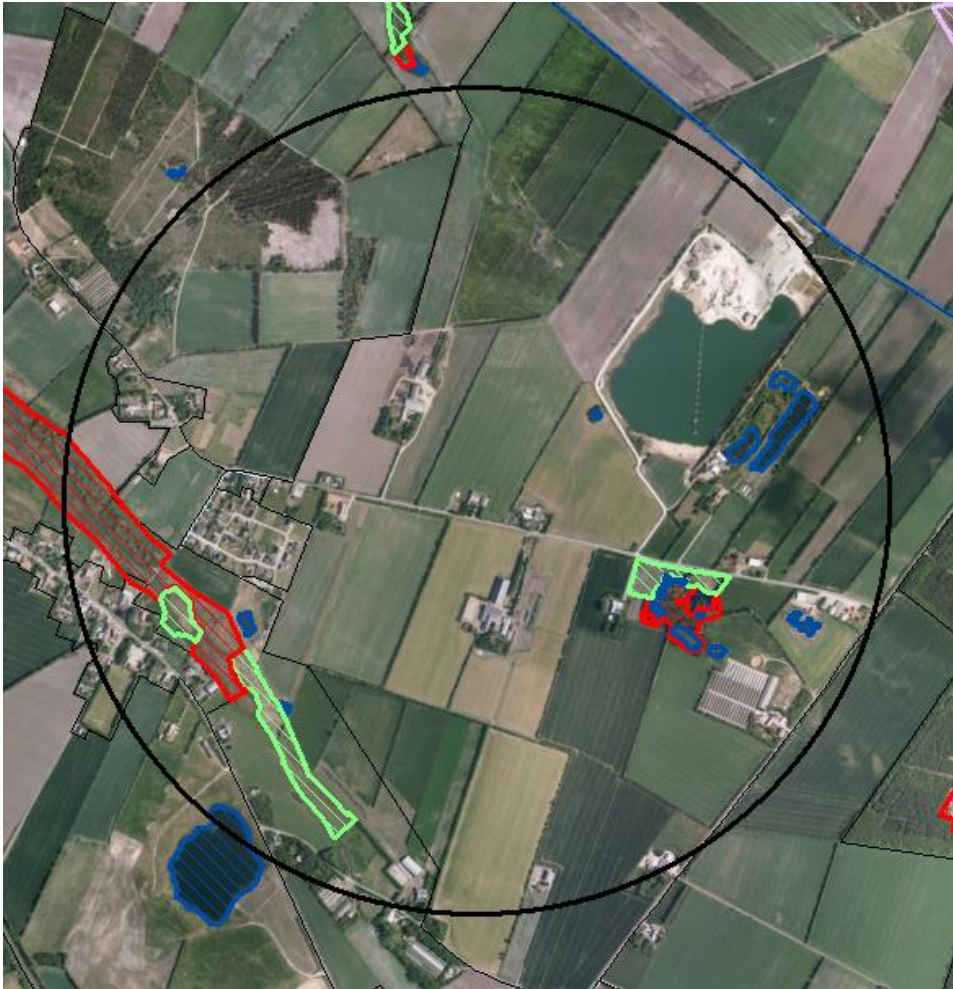
Det fremgår af forarbejderne til husdyrloven (lovforslag L12 og efterfølgende lov nr. 122/2011) og gældende klagenævnspraksis (jf. NMK-132-00091 og NMK-132-00109), at overholdelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel vil være tilstrækkeligt til, at undgå væsentlig miljøpåvirkning med ammoniak. Det kan dog i helt særlige tilfælde, herunder i særlig grad hvis Natura 2000-kortlægningen ikke er korrekt, være behov for at foretage en konkret vurdering efter habitatreglerne.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig. På den baggrund vurderes det, at omkringliggende habitatnaturtypelokaliteter ikke lider skade ved det ansøgte.

Vurdering i forhold til kategori 1,2 og 3 natur

Naturområder inden for 1.000 m fra anlægget kan ses af nedenstående oversigtskortet, kort 3. Der er til samtlige naturområder indenfor den markerede cirkel beregnet en mer- og totalbelastning på 0,0 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveauet for henholdsvis kategori 1, 2 og 3 natur, jf. bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, er derfor overholdt og Esbjerg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofdepositionen på lokaliteterne. Det samme gør sig gældende i forhold til de omkringliggende enge og sø.

Kort 3: Anlægget med omkringliggende naturområder. Cirklen har en radius på 1.000 m.

For husdyrbrug over 15 DE gælder, at disse ikke må etableres, udvides eller ændres, såfremt de ligger mindre end 10 m fra de naturområder, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 1 og 2 natur). I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 inden for 10 m fra anlægget.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter

I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnsspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 1.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til tilladelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur

De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end husdyrlovens beskyttelsesniveau, således som det er fastlagt i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 2,4 km fra anlægget. Det drejer sig om habitatområde nr. 78 – Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, fuglebeskyttelsesområde nr. 49 – Engarealer ved Ho Bugt og Ramsar område nr. 27 – Vadehavet. Området modtager en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra ejendommen. Dette inkluderer en merbelastning på 0,0 kg N/ha/år i forbindelse med ansøgningen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet.

Tilladelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i bilag 3 til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet i bilag 3, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget.

Områdernes bevaringsmålsætning fremgår af de vedtagne Vand- og Natura 2000-planer. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 fremgår følgende:

"Det fremgår af de gældende Natura 2000-planer for perioden 2016-21, at reduktion af kvælstofdeposition fra landbrugsdrift på Natura 2000-områdernes habitatna-

turtyper ikke indgår i planernes indsatsprogram, men sker gennem lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Med overholdelse af beskyttelsesniveauerne fastlagt i nærværende bekendtgørelse og i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. gennemføres den nævnte reduktion af kvælstofdepositionen på de ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne. Miljøgodkendelse af husdyrbrug, herunder kravene i dette bilag, bidrager til opfyldelsen af Natura 2000-planernes målsætninger ved overholdelse af de i ovennævnte bekendtgørelser fastlagte beskyttelsesniveauer. Husdyrgodkendelser, herunder kravene i dette bilag, bidrager til gennemførelsen af vandområdeplanlægningen efter vandrammedirektivet. Direktivet er gennemført ved lov om vandplanlægning og senest udmøntet i vandområdeplaner 2015-2021 (2. planperiode)."

Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpelse af beskyttelsesniveauerne nedenfor.

Med hensyn til de nævnte fuglebeskyttelsesområde og Ramsar-område, vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre påvirkning af de fuglearter områderne skal beskytte (udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 1). I vurderingen er der lagt vægt på, at anlægget ikke vurderes at give anledning til tilstandsændring af de omgivende naturområder og dermed levesteder for fuglene.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 1.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Habitatdirektivets bilag IV-arter

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne tilladelses bilag 1.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidsnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 28,6 km SØ for anlægget), grøn kølleguldsmed (ca. 28,4 km SØ for anlægget), strandtudse (ca. 12,6 km S for anlægget), løgfrø (ca. 25,7 km SØ for anlægget), stor vandsalamander (ca. 28 km SØ for anlægget) og birkemus (ca. 1,8 km SØ for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved driften af anlægget.

Især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da potentielle yngle- og rastesteder ikke bliver påvirket ved etablering og drift af ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Hostrup Bæk.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arters yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Høring

I forbindelse med den 3 ugers offentlige høring er der ikke kommet bemærkninger.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde

Arter:

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1103 Stavsild (*Alosa fallax*)

1106 Laks (*Salmo salar*)

1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

1351 Marsvin (*Phocoena phocoena*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

1364 Gråsæl (*Halichoerus grypus*)

1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)

Naturtyper:

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand

1130 Flodmundinger

1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe

1150 * Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1170 Rev

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand

1320 Vadegræssamfund ¹⁾

1330 Strandenge

2110 Forstrand og begyndende klitdannelser

2120 Hvide klitter og vandremiler

2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)

2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)

2160 Kystklitter med havtorn

2170 Kystklitter med gråris

2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter

2190 Fugtige klitlavninger

2310 Indlandsklitter med lyng og visse

2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene

3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

3160 Brunvandede søer og vandhuller

3260 Vandløb med vandplanter

4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tør

7230 Riggær

9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund

91D0 * Skovbevoksede tørvemoser

¹⁾ Vadegræs er indført (ca. 1930) til Danmark og er invasiv. Typen kræver derfor ikke beskyttelse

Bilag IV-arter:

Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med "):

Dyrearter

Pattedyr

Alle arter af småflagermus (*Microchiroptera* spp.)

Hasselmus (*Muscardinus avellanarius*)

Birkemus (*betulina*)

Odder (*Lutra lutra*)

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Alle andre arter af hvaler (Cetacea spp.)

Krybdyr

Læderskildpadde (*Dermochelys coriacea*)
Uægte karett (Caretta caretta)"
Bastardskildpadde (*Lepidochelys kempii*)"
Europæisk sumpskildpadde (*Emys orbicularis*)
Markfirben (*Lacerta agilis*)

Padder

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)
Klokkefrø (*Bombina bombina*)
Løgfør (*Pelobates fuscus*)
Løvfør (*Hyla arborea*)
Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)
Springfrø (*Rana dalmatina*)
Strandtudse (*Bufo calamita*)
Grønbroget tudse (*Bufo viridis*)

Fisk

Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Insekter

Bred vandkalv (*Dytiscus latissimus*)
Lys skivevandkalv (*Graphoderus bilineatus*)
Eremit (*Osmoderma eremita*)
Sortpletet blåfugl (*Maculinea arion*)
Grøn mosaikguldsmed (*Aeshna viridis*)
Stor kærguldsmed (*Leucorrhinia pectoralis*)
Grøn kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)

Bløddyr

Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)

Planter

Enkelt månerude (*Botrychium simplex*)
Vandranke (*Luronium natans*)
Liden Najade (*Najas flexilis*)
Fruesko (*Cyripedium calceolus*)
Mygblomst (*Liparis loeselii*)
Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)
Krybende sumpskærm(*Helosciadium repens* (= *Apium repens*))

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk